

ANTWERPSE NATUURFOTOGRAAF CHRISTIAN CLAUWERS

trok op expeditie naar onbewoonde eilanden in de Franse Zuidelijke en Antarctische gebieden

Fotograaf Christian Clauwers zag tijdens zijn expeditie onder meer stormvogels, albatrossen en zeeolifanten. FOTO CHRISTIAN CLAUWERS

“Pinguïns waggelden weg toen we met de helikopter landden”

Exact een jaar geleden kon natuurfotograaf Christian Clauwers (37) mee met een bijzondere expeditie. Aan boord van een Frans bevoorradingschip trok hij naar Kerguelen en de Crozeteilanden, twee desolate eilandengroepen waar bijna uitsluitend wetenschappers mogen komen. Met maximaal vier bezoekers tegelijk is de fototentoonstelling van die reis nu te zien in Galerie Zeberg in de Vleminkstraat in hartje Antwerpen.

Een kleine vernissage had Christian Clauwers nog kunnen organiseren vlak voor de lockdown. Kort daarna kon hij alleen zelf nog genieten van de uitvergrote beelden van de ruige landschappen, pinguïnkolonies, albatrossen en orka's. "Nu de winkels heropend zijn, mag ook mijn kunst- en antiekzaak weer open, die ik tegelijkertijd gebruik als expositieruimte. Op die manier kunnen mensen mee dromen van afgelegen gebieden, waar de tijdelijke bewoners die er mogen verblijven om onderzoek te doen eigenlijk altijd in quarantaine leven", vertelt Clauwers.

Na eerdere expedities naar eilanden in de Atlantische oceaan, de Pacific, Spitsbergen en Antarctica, had Christian Clauwers zijn oog laten vallen op de Kerguelen en de Crozeteilanden, grofweg gelegen tussen Zuid-Afrika, Australië en Antarctica in de Zuid-Indische Oceaan. Als toerist kom je er niet. De enige manier om de eilanden te bereiken is door aan boord te gaan van het bevoorradingschip Marion Dufresne, vernoemd naar de Franse ontdekkingsreiziger die de Crozeteilanden in 1772 ontdekte. "Vier keer per jaar komt dat schip eten en materiaal brengen bij de wetenschappers die daar aan het werk zijn", zegt Christian Clauwers. "De Franse overheid stelt acht plaatsen beschikbaar voor andere mensen, die daarvoor een

Christian Clauwers

Natuurfotograaf en avonturier
"Ik wil met mijn fotografie de schoonheid van ongerepte gebieden laten zien. Maar ik wil mijn beelden ook gebruiken om aan te tonen hoe kwetsbaar onze ecosystemen zijn."

aanvraag kunnen indienen. Ik heb veel geluk gehad dat mijn aanvraag werd goedgekeurd."

Geen havens

De Marion Dufresne vertrekt vanaf La Réunion naar het gebied om de wetenschappers te bevoorraden en af te lossen. "Er is geen dorp op het eiland, dus alle tijdelijke inwoners verblijven in een basiskamp. Verder waren er bij ons aan boord ook technici die het onderhoud van een GPS-installatie of het weerstation verzorgen of andere zaken nakijken", vertelt Christian. Ook de prefect die namens de Franse overheid verantwoordelijk is voor de gebieden was erbij. "Toen we na een

week varen arriveerden, vloog de prefect, een vrouw, eerst met de helikopter boven het gebied om de eilanden te inspecteren. Er is geen haven, dus iedereen moest met de helikopter aan land worden gebracht. Eerst de werkmensen, dan de wetenschappers die langer zouden blijven en erna wij, het kleine groepje geselecteerde mensen dat ze de 'voyageurs' noemen. Toen we met de helikopter landden, zagen we de pinguïns weg waggelen, dat was een beeld om nooit te vergeten."

Zowel op Kerguelen als op de Crozeteilanden kon Christian Clauwers een paar dagen op verkenning gaan en de uitzonderlijke landschappen fotograferen. "Voor je voet aan wal zet, moet je eerst helemaal gedesinfecteerd worden. Met een stofzuigertje haal je alle sporen van zaden van je kleding en ook de zolen van je schoenen moeten worden ontsmet. Allemaal om te voorkomen dat je onbewust soorten zou introduceren die er niet thuishoren."

Op Kerguelen groeit een koolsoort die nergens anders ter wereld te vinden is. Walvisvaarders gebruikten die vroeger tegen scheurbuik, maar ondertussen is het verboden om de kool te eten. Het landschap is ruig en er zijn bergen tot 1.850 meter. "Omdat er altijd een krachtige wind staat, is een bepaalde mug zo geëvolueerd

dat die geen vleugels meer heeft", weet Christian Clauwers. "De geschiedenis van dit gebied is heel interessant. Naast het hoofdeiland zijn er driehonderd kleine rotsachtige eilandjes die deel uitmaken van het Kerguelenplateau. Twintig miljoen jaar geleden is dat verzonken in de oceaan, anders was het een extra continent geweest. Op de eilanden zijn resten gevonden van versteende bossen."

Tijdens wandeltochten op het grootste eiland fotografeerde Christian behalve de indrukwekkende landschappen ook pinguïns, stormvogels, albatrossen en zeeolifanten. Op de Crozeteilanden leeft de op één na grootste kolonie koningspinguïns. Ook die heeft Christian kunnen fotograferen. "Het landschap daar is vlak en veel groener dankzij de grassen en mossen. Echte struiken groeien er niet, maar door die lage begroeiing oogt het minder ruig dan Kerguelen."

Schipbreuken

De regio van de Crozeteilanden was lange tijd berucht omwille van schipbreuken. In 1823 werden er Britten aangetroffen die na een schipbreuk twee jaar overleefden. In 1887 strandde er een Frans schip. De bemanning bond een brief vast aan de poot van een zeevogel en zeven maanden later werd die noodkreet gevonden, maar alle hulp kwam te laat.

Christian Clauwers: "De wetenschappers die ik heb gesproken, hebben me interessante verhalen verteld over hun onderzoek. Bijvoorbeeld over stress bij koningspinguïns als een van hun jongen door een stormvogel wordt weggeroofd. Diep in de oceaan leeft ook een speciale vissoort, de Antarctische tandvis. Daar wordt soms illegaal op gevestigd door Chinezen. De orka's weten dat en als ze een schip horen, komen ze erheen gezwommen om als eerste die vissen te kunnen vangen. Ik heb zelf orka's en walvissen gezien, prachtige dieren zijn dat."

Met zijn foto's wil Christian Clauwers niet alleen de schoonheid van ongerepte gebieden laten zien, maar anderen ook bewust maken van de impact van menselijke invloeden en de klimaatopwarming. "In december heb ik mijn foto's al kunnen tonen op de klimaatconferentie van de Verenigde Naties in Madrid. Ik wil mijn foto's niet alleen verkopen, maar ook gebruiken om te laten zien hoe kwetsbaar onze ecosystemen zijn."

www.clauwers.com, www.zeberg.com

De tentoonstelling Wild & Untoed is te zien in Galerie Zeberg, Vleminkstraat 3, 2000 Antwerpen. Open op vrijdag tot en met zondag (13-18u) en andere dagen op afspraak.

MAAIKE FLOOR

Pinguïns maken zich uit de voeten voor de aankomende helikopter. FOTO CHRISTIAN CLAUWERS

1 Als toerist kom je niet op de Kerguelen en de Crozeteilanden. FOTO CHRISTIAN CLAUWERS

2 Christian Clauwers: "Wetenschappers vertelden me hoe koningspinguïns stress krijgen als een van hun jongen wordt weggeroofd door een stormvogel. FOTO CHRISTIAN CLAUWERS

3 Christian Clauwers zag ook orka's. "Prachtige dieren zijn dat", zegt hij. FOTO CHRISTIAN CLAUWERS

